

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ VETERİNER FAKÜLTESİ TIBBİ ATIK YÖNETİM PLANI

I- GENEL BİLGİLER

- I.1.** Sağlık Kuruluşunun Adı : Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi
I.2. Adresi : Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi 25240 Yakutiye /Erzurum
I.3. Telefon Numarası 04422317222
I.4. Faks Numarası : 04422317244

II- İDARİ BİLGİLER

- II.1.** Tıbbi Atık Sorumlusu : Prof. Dr. Bülent POLAT
II.2. Tıbbi Atık Sorumlusunun Telefon Numarası: 04422317224
II.3. Tıbbi Atık Sorumlusunun E-posta Adresi : bpolat@atauni.edu.tr
II.4. Tıbbi Atık İrtibat sorumlusu (1): Dr. Öğr. Üyesi Selim ÇOMAKLI
II.5. Tıbbi Atık İrtibat sorumlusunun (1) Telefon Numarası: 04422317084
II.6. Tehlikeli Atık İrtibat Sorumlusu: Dr. Öğr. Üyesi Emre ARSLANBAŞ
II.7. Tehlikeli Atık İrtibat Sorumlusunun Telefon Numarası: 04422317028
II.8. Planın Dönemi : 2019-2023 yılları 5 (beş) yıl

III- TIBBİ ATIK YÖNETİMİ

III.1. Amaç

25.01.2017 tarih ve 29959 sayılı Resmi Gazete’ de Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine ve 14.03.2005 tarih ve 25755 sayılı Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine uygun olarak atıkların atılmasında, atıklardan kaynaklanan enfeksiyon riskini ve kesici, delici aletlerle yaralanmaları önlemek için gerekli kuralların belirlenmesini ve atıkların uygun şartlarda taşınmasını sağlamak için yöntem tanımlamak, atıkların Atık Yönetmeliğine uygun olarak toplanması, taşınması, geçici depolanması ve ilgili birimlere teslimini sağlamak.

III.2. Kapsam

Üretilen atık çeşitleri, tıbbi atıklar, tehlikeli atıklar, radyoaktif atıklar, evsel nitelikli atıklar, atıkların kaynağında ayrıştırılması, üretilen atık miktarının azaltılması, atıkların usulüne uygun olarak toplanması ve taşınması hakkında genel kurallar, atıkları taşımada kullanılacak ekipmanlar, toplama ekipmanının temizliği ve dezenfeksiyonu, geçici depolama alanlarının kullanımı ve atıkların depolanması ile ilgili kurallar, geçici depolama alanlarının temizliği ve dezenfeksiyon kuralları, lisanslı atık taşıyıcılarına teslim edilmesi, atıkların toplanması ve

taşınması sırasında oluşabilecek kazalara karşı alınacak önlemleri ve kaza durumunda yapılacak işlemleri kapsar.

III.3. Tanımlar

Sitostatik: Hücre gelişimini büyüme safhasında durdurmaya çalışan kimyasal madde

Sitotoksik: Hücreye toksik şekilde etki edip hücreyi öldüren ya da fonksiyonunu durduran maddelerdir

Amalgam: Sıvı cıva ile karışık metal alaşımıdır.

Genotoksik: DNA'yı zehirleyerek mutasyon veya kansere neden olabilen madde ile ilgili.

Farmasötik: İnsan sağlığı için kullanılan, üretildiği veya ithal edildiği yerde sağlıkla ilgili Kanunlarla kontrol altında tutulan herhangi bir ilaç veya benzeri ürün

Formaldehit: Metanal da denilen ve formülü $H_2C=O$ olan bir organik bileşiktir.

Ksilen: Benzenin dimetil türevleri olan üç organik bileşiğin ortak adı

Etilenoksit: Renksiz çok hafif kokusu olan havadan biraz daha ağır yanıcı ve patlayıcı toksik bir gazdır.

IV. ÜRETİLEN ATIK ÇEŞİTLERİ

IV.1. Tıbbi Atıklar

Vücut sıvı ve salgıları (kan ve kan ürünleri dahil), revizyon operasyonları sonrası hastalardan çıkarılan tıbbi sarf malzemeler, vücut sıvı ve salgıları ile bulaşmış tüm enfeksiyöz atık, doku ve organ parçaları (patoloji atıkları dahil), laboratuvar atıkları, diyaliz atıkları (atık su ve ekipmanlar), batma, delme sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek atıklardır. Üç çeşit tıbbi atık vardır;

IV.1.a) Enfeksiyöz Atık: Enfeksiyon yapıcı etkenleri taşıdığı bilinen veya taşınması muhtemel başta kan ve kan ürünleri olmak üzere her türlü vücut sıvıları ile insan dokuları, organları, anatomik parçalar, otopsi materyali, plasenta, fetus ve diğer patolojik materyaller, bu tür materyal ile bulaşmış eldiven, örtü, çarşaf, bandaj, flaster, tamponlar, eküvyon ve benzeri atıkları, bakteri ve virüs tutucu hava filtreleri, enfeksiyöz ajanların laboratuvar kültürleri ve kültür stokları, araştırma amacı ile kullanılan enfekte deney hayvanlarının leşleri ile enfekte hayvanlara ve çıkartılarına temas etmiş her türlü malzemeyi, hayvan sağlığı hizmetlerinden kaynaklanan atıkları içerir.

IV.1.b) Kesici-Delici Atık: Batma, delme sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek atıklar: Şırınga, enjektör ve diğer tüm deri altı girişim iğneleri, lanset, bisturi, bıçak, serum seti iğnesi, cerrahi sütür iğneleri, biyopsi iğneleri, intraket, kırık cam, ampul, lam-lamel, kırılmış cam tüp ve petri kapları gibi batma, delme, sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek atıkları,

IV.1. c) Patolojik atık: Dokular, organ ve vücut parçaları ile ameliyat, nekropsi v.b. tıbbi müdahale esnasında ortaya çıkan vücut sıvıları (Ameliyathaneler, anatomi diseksiyon salonu ve nekropsi salonu gibi yerlerden kaynaklanan vücut parçalarını, organik parçalar, plasenta, kesik uzuvlar v.b biyolojik deneylerde kullanılan kobay leşleri)

IV2 TEHLİKELİ ATIKLAR

Fiziksel veya kimyasal özelliklerinden dolayı ya da yasal nedenler dolayısı ile özel işleme tabi olacak atıklar; tehlikeli kimyasallar, sitotoksik ve sitostatik ilaçlar, amalgam atıkları, genotoksik ve sitotoksik atıklar, farmasötik atıklar, ağır metal içeren atıklar, basınçlı kaplar

IV.2.a) Farmasötik Atık: Kullanma süresi dolmuş veya artık kullanılmayan, ambalajı bozulmuş, dökülmüş ve kontamine olmuş ilaçlar, aşılar, serumlar ve diğer farmasötik ürünler ve bunların artıklarını ihtiva eden kullanılmış eldivenler, hortumlar, şişeler ve kutuları,

IV.2.b) Genotoksik Atık: Hücre DNA'sı üzerinde mutasyon yapıcı, kanserojen veya insan veya hayvanda düşüğe neden olabilen türden farmasötik ve kimyasal maddeleri, kanser tedavisinde kullanılan sitotoksik (antineoplastik) ürünleri ve radyoaktif materyali ihtiva eden atıklar ile bu tür ajanlarla tedavi gören hastaların idrar ve dışkı gibi vücut çıkartılarını,

IV.2.c) Kimyasal Atık: Ünitelerde tedavi, tanı veya deneysel araştırmalar gibi tıbbi alanlarda kullanılan ve insan ve çevre sağlığı için çeşitli etkilerle zararlı olabilen kimyasal maddelerin gaz, katı veya sıvı atıklarını,

IV.2.d) Ağır Metal İçeren Atıklar: Ünitelerde tedavi, tanı veya deneysel araştırmalar gibi tıbbi alanlarda kullanılan termometre, tansiyon ölçme aleti ve radyasyondan korunma amaçlı paneller gibi alet ve ekipmanların içinde veya bünyesinde bulunan cıva, kadmiyum, kurşun içeren atıkları,

IV3 RADYOAKTİF ATIKLAR

Radyoaktif madde içeren atık (Türkiye Atom Enerjisi Kurumu mevzuatı hükümlerine göre toplanıp uzaklaştırılır.)

IV4 EVSEL NİTELİKLİ ATIKLAR: Evsel nitelikte atıklar ikiye ayrılır;

IV.4.a) Genel atıklar: Sağlıklı insanların bulunduğu kısımlar, hasta olmayan hayvanların muayene edildiği bölümler, idari birimler, temizlik hizmetleri, ambarlardan gelen atıklar. Siyah poşetlerle toplanır.

IV.4.b) Ambalaj Atıklar: kağıt, karton, mukavva, plastik, cam, metal v.b.gibi tekrar kullanılabilir, geri kazanılabilir atıklar. Mavi poşetlerle toplanır.

V. ATIKLARIN EN AZA İNDİRİLMESİ

Atıkların azaltılması atık yönetiminin en önemli hedeflerinden bir tanesidir. Azaltılan atıkların ve geri dönüşümün doğaya ve ekonomiye faydaları düşünüldüğünde atıkların azaltılması atık yönetimindeki önemli yeri fark edilecektir. Atıkların en aza indirilmesi daha az atık veya tehlikeli atık oluşmasını sağlayacak yöntemlerin ve ürünlerin kullanılmasının sağlanması ve atıkların olduğu yerde ayrılmasını içeren işlemlerdir. Atıkların azaltılması aşağıdaki politikaların uygulanmasıyla sağlanabilir.

*Kaynakta Azaltma: Daha az atık veya tehlikeli atık oluşmasını sağlayacak metotların kullanılmasının sağlanması.

*Geri dönüştürülebilir ürünler: Kullanılan ürünlerin kaynakta veya dışarıda geri dönüştürülebilir olmasının sağlanması.

*Yeterli bir yönetim ve kontrol uygulanması: İlaçların ve kimyasalların satın alımının ve kullanımının kontrollü olmasının sağlanması.

*Atıkların ayrıştırılması: Tıbbi atık miktarlarının azaltılması için evsel atıkların tıbbi atıklardan ayrı olarak toplanmasının sağlanması.

V.1. Evsel atıkların oluşumunun azaltılması amacıyla ilgili olarak atığı kaynağında en aza indirecek geri dönüşüm (cam atıklar, kâğıt atıklar, piller) sistemi uygulanmalıdır.

V.2. Ambalaj atıklarının oluşumunun ve miktarının azaltılması amacıyla kaynakta ambalaj atıklarının ayrı bir şekilde mavi poşet torbalarda toplanır. Ünite içi denetimlerde ve hizmet içi eğitimlerde bu konu üzerinde hassasiyetle durulup gerekli uyarılarda bulunarak etkin bir şekilde geri dönüşüm sağlanmaya çalışılmalıdır.

V.3. Oluşan atıklar için kaynağında ayırım yapılmalıdır. Yeniden kullanılabilir ürünler titizlikle tespit edilip tekrar kullanımı sağlanmalıdır. İğne uçları için ayrı kutular bulundurulmalıdır. Hangi atıkların tıbbi atık hangi ürünlerin evsel atık ya da geri dönüştürülebilir olduğu konusunda ünite içi denetimlerde ve hizmet içi eğitimde personellere bilgiler verilmelidir.

V.4. Tehlikeli atıkların en aza indirilmesi için laboratuvarlarda cihazlardan çıkan sıvıların PH kontrolü yapıp nötralize edildikten sonra kanalizasyona verilmesi sağlanmalıdır. Piller için ayrı toplama kapları kullanılarak Çevre ve Orman Bakanlığı atık yönetim birimi ile koordineli olarak bertaraf ettirilmesi amacıyla teslim edilmektedir. Miadı dolan ilaçlar ve kimyasal maddeler için ihale sürecinde ilaç firmasına iade edilmesine yönelik şartlar konmalı ve bu şartname doğrultusunda miadı dolan ilaçlar firmaya geri iade edilebilmelidir.

VI. TIBBİ ATIKLARIN KAYNAĞINDA AYRI TOPLANMASI VE BİRİKTİRİLMESİ

VI.1. Evsel nitelikli atıkların kaynağında ayrı olarak biriktirilmesi ve toplanması: Evsel nitelikli atıklar tıbbi atıklardan, tehlikeli atıklardan ayrı olarak **siyah renkli torbalarda** toplanmalıdır. Evsel atıkların toplanmaları sırasında kazara tıbbi atıklar ile karıştırılmaları durumunda tıbbi atık olarak kabul edilir. Toplanan bu atıklar bu iş için özel olarak ayrılmış

taşıma araçları ile fakülte dışında bulunan evsel atık geçici depolama bölümüne götürülmelidir.

VI.2. Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı biriktirilmesi ve toplanması: Kağıt, karton, plastik ve metal ambalaj atıkları kontamine olmamaları şartıyla diğer atıklardan ayrı olarak birim içindeki **mavi renkli plastik torbalarda veya geri dönüşüm kutularında** biriktirilir. Serum ve ilaç şişeleri gibi cam ambalaj atıkları, diğer evsel atıklardan (Kağıt, karton, plastik ve metal ambalaj atıkları) ayrı **mavi renkli torbalarda toplanmalı**, kullanılmış serum şişeleri toplanırken uçlarındaki lastik, serum seti ve iğneler alınarak sadece cam şişe kısmın toplanmasına dikkat edilmelidir.

Toplanan bu atıklar bu iş için özel olarak ayrılmış taşıma araçları ile fakülte dışında bulunan evsel atık geçici depolama bölümüne götürülmelidir.

VI.3. Tıbbi atıkların (kesici delici atıklar dahil) kaynağında ayrı biriktirilmesi ve toplanması:

Tıbbi atıkların oluştuğu yere en yakın noktalarda diğer atıklardan ayrı olarak toplanmalıdır. Tıbbi atıkların toplanmasında; yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; orijinal orta yoğunluklu polietilen ham maddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kg kaldırma kapasiteli, her iki yüzeyinde “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile “DİKKAT TIBBİ ATIK” ibaresi taşıyan kırmızı renkli torbalar kullanılmalıdır. Torbalar en fazla $\frac{3}{4}$ oranında doldurulup, ağzı sıkıca kapatılmalıdır. İçerisindeki sıvı tıbbi atıklardan dolayı sızdırma riski olan torbalar ikinci bir torbaya konularak tam sızdırmazlık sağlanmalı, tıbbi atıkların sıkıştırılmamasına ve başka poşetlere aktarılmamasına dikkat edilmelidir.

Sıvı tıbbi atıkların sızması durumunda kâğıt havlu veya odun talaşı ile yoğunlaştırılarak yukarıda belirtilen torbalara konulur. Sızıntının temizliği esnasında kullanılan ekipman da tıbbi atık gibi işlem görür.

Kesici ve delici özelliği olan atıklar diğer tıbbi atıklardan ayrı olarak delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı, su geçirmez ve sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile “DİKKAT! KESİCİ ve DELİCİ TIBBİ ATIK” ibaresi taşıyan plastik konteynerler içinde toplanmalıdır. Bu biriktirme kapları, en fazla $\frac{3}{4}$ oranında dolduktan sonra, ağızları kapatılıp ve kırmızı plastik torbalara konulmalı, kesici-delici atık kapları dolduktan sonra kesinlikle sıkıştırılmamasına, açılmamasına, boşaltılmamasına ve geri kazanılmamasına dikkat edilmelidir. Tıbbi atık torbaları ve kesici-delici atık kapları $\frac{3}{4}$ oranında dolduklarında derhal yenileri ile değiştirilmelidirler.

Patolojik tıbbi atıklar (doku ve organ parçaları, hayvan leşleri) oluştuğu birimde çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kg kaldırma kapasiteli, her iki yüzeyinde “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile “DİKKAT TIBBİ ATIK” ibaresi taşıyan kırmızı renkli torbalara sığacak şekilde, gerekli ise vücut parçaları küçültülerek toplanır ve mümkün olan en yakındaki soğuk hava deposuna Uygun ağırlığa küçültülemeyecek büyük hayvan leşleri (At, İnek vb.), en yakındaki soğuk hava deposuna taşınır. Soğuk hava deposuna taşınan patolojik

atıkların imhası için fakülte atık irtibat yetkilisi ile temasa geçilir. Taşınma veya biriktirme sırasında meydana gelen sızıntılar (kan, salya, idrar vb.) talaş ile yoğunlaştırılır ve kırmızı renkli tıbbi atık torbaları ile geçici tıbbi atık deposuna taşınır. Sızıntının meydana geldiği alan yönetimin temin edeceği dezenfektan (Klor ve Klor bileşikleri, Fenol ve türevleri, Alkoller (%70), Hidrojen peroksit vb.) ile dezenfekte edilmelidir.

Tüm tıbbi atıkları toplayan personel işlem sırasında turuncu renkli özel elbiseler giymelidirler. Taşıma aracı olarak turuncu renkli üzerinde Uluslararası biyotehlike amblemi ve “Dikkat tıbbi atık” ibaresi olan plastikten yapılmış poşetlerin delinmesine yırtılmasına sebep verecek keskin köşeleri olmayan tekerlekli özel taşıma araçları kullanılmalıdır.

VI.4. Tehlikeli atıklar:

Tehlikeli kimyasallar, sitotoksik ve sitostatik ilaçlar (bu ilaçlarla kontamine olmuş serum, serum seti, iğne ucu vb.), genotoksik ve sitotoksik atıklar, farmasötik atıklar, ağır metal içeren atıklar ve basınçlı kaplar diğer atıklardan ayrı olarak birimlerde bulunan **mavi renkli, kapağı kelepçeli tehlikeli atık bidonlarına** atılır, diğer atıklardan ayrı olarak toplanır ve depolanır. Bu özelliklerden hiçbirine sahip olmayan tehlikesiz kimyasal atıklardan katı olanlar evsel atıklar ile toplanır, sıvı olanlar ise kanalizasyon sistemi ile uzaklaştırılır.

Tehlikeli atıkların kaynağında ayrı toplanması, bu amaçla kullanılacak toplama ekipmanları ve özellikleri:

Kimyasal atıklar, toksik, koroziv ($\text{pH} < 2$ ve $\text{pH} > 12$), yanıcı ve reaktif (su ile reaksiyon verebilen şoklara hassas) özelliklerinden en az birine sahip olmaları durumunda tehlikeli atık olarak kabul edilirler. Bu özelliklerden hiçbirine sahip olmayan kimyasal atıkların katı olan evsel atıklarla birlikte sıvı olanlar ise kanalizasyon sistemine verilirler.

Radyoloji ünitemiz kuru sistem cihazlarla çalışmakta, bu üniteden kaynaklanan tehlikeli atık oluşmamaktadır.

Laboratuvar cihazlarının atık suyu olarak çıkan sıvıların içerisine hipoklorit konulmuş ayrı bir taşıyıcıya alındıktan sonra PH ayarlaması yapılarak tekrar kanalizasyona verilmektedir.

Pillerin ayrı toplanması için Çevre ve Orman Bakanlığı ile gerekli yazışmalar yapılmış olup, piller için ayrı toplama kapları mevcuttur.

Birimlerden çıkan tıbbi ve tehlikeli atıklar aşağıda sıralanmıştır.

a) Anatomi Anabilim Dalı

Plastik ambalajlar (15 01 02)

Kâğıt ve karton (20 01 01)

Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar (18 01 03)

Kan torbaları ve kan yedekleri dahil vücut parçaları ve organları (18 01 02)

Kesiciler (18 02 01)

Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerden oluşan kimyasallar (18 02 05)

Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar (18 02 02)

b) Viroloji Anabilim Dalı

Plastik ambalajlar (15 01 02)

Kâğıt ve karton (20 01 01)

Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerden oluşan kimyasallar (18 01 05)

Sitotoksik ve sitostatik ilaçlar (18 02 07)

Kesiciler (18 02 01)

Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar (18 02 02)

c) Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

Plastik ambalajlar (15 01 02)

Kâğıt ve karton (20 01 01)

Sitotoksik ve sitostatik ilaçlar (18 02 07)

Kesiciler (18 02 01)

Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar (18 02 02)

Kan torbaları ve kan yedekleri dahil vücut parçaları ve organları (18 01 02)

Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerden oluşan kimyasallar (18 01 05)

18 01 06 kodlu kimyasallar dışındaki kimyasallar (18 01 07)

d) Patoloji Anabilim Dalı

Plastik ambalajlar (15 01 02)

Kâğıt ve karton (20 01 01)

Sitotoksik ve sitostatik ilaçlar (18 02 07)

Kesiciler (18 02 01)

Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar (18 02 02)

Kan torbaları ve kan yedekleri dahil vücut parçaları ve organları (18 01 02)

Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerden oluşan kimyasallar (18 01 05)

18 01 06 dışındaki kimyasallar (18 01 07)

e) Parazitoloji Anabilim Dalı

Plastik ambalajlar (15 01 02)

Kâğıt ve karton (20 01 01)

Sitotoksik ve sitostatik ilaçlar (18 02 07)

Kesiciler (18 02 01)

Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar (18 02 02)

Kan torbaları ve kan yedekleri dahil vücut parçaları ve organları (18 01 02)

Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerden oluşan kimyasallar (18 01 05)

18 01 06 kodlu kimyasallar dışındaki kimyasallar (18 01 07)

f) Gıda Hijyeni ve Teknolojisi Anabilim Dalı

Plastik ambalajlar (15 01 02)

Kâğıt ve karton (20 01 01)

Kesiciler (18 02 01)

Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar (18 02 02)

Kan torbaları ve kan yedekleri dahil vücut parçaları ve organları (18 01 02)

Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerden oluşan kimyasallar (18 01 05)

19 02 07 kodlu kimyasallar dışındaki kimyasallar (18 02 08)

g) Farmakoloji ve Toksikoloji Anabilim Dalı

Plastik ambalajlar (15 01 02)

Kâğıt ve karton (20 01 01)

Sitotoksik ve sitostatik ilaçlar (18 02 07)

Kesiciler (18 02 01)

Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar (18 02 02)

Kan torbaları ve kan yedekleri dahil vücut parçaları ve organları (18 01 02)

Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerden oluşan kimyasallar (18 01 05)

18 01 06 kodlu kimyasallar dışındaki kimyasallar (18 01 07)

19 02 07 kodlu kimyasallar dışındaki kimyasallar (18 02 08)

h) İç Hastalıkları Anabilim Dalı*

Plastik ambalajlar (15 01 02)

Kâğıt ve karton (20 01 01)

Sitotoksik ve sitostatik ilaçlar (18 02 07)

Kesiciler (18 02 01)

Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar (18 02 02)

Kan torbaları ve kan yedekleri dahil vücut parçaları ve organları (18 01 02)

Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerden oluşan kimyasallar (18 01 05)

18 01 06 kodlu kimyasallar dışındaki kimyasallar (18 01 07)

19 02 07 kodlu kimyasallar dışındaki kimyasallar (18 02 08)

ı) Cerrahi Anabilim Dalı*

Plastik ambalajlar (15 01 02)

Kâğıt ve karton (20 01 01)

Kesiciler (18 02 01)

i) Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı*

Plastik ambalajlar (15 01 02)

Kâğıt ve karton (20 01 01)

Sitotoksik ve sitostatik ilaçlar (18 02 07)

Kesiciler (18 02 01)

Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar (18 02 02)

Kan torbaları ve kan yedekleri dahil vücut parçaları ve organları (18 01 02)

Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerden oluşan kimyasallar (18 01 05)

18 01 06 dışındaki kimyasallar (18 01 07)

18 02 07 dışındaki ilaçlar (18 02 08)

j) Dölerme ve Suni Tohumlama Anabilim Dalı*

Plastik ambalajlar (15 01 02)

Kâğıt ve karton (20 01 01)

Sitotoksik ve sitostatik ilaçlar (18 02 07)

Kesiciler (18 02 01)

k) Hayvan Hastanesi

Plastik ambalajlar (15 01 02)

Kâğıt ve karton (20 01 01)

Sitotoksik ve sitostatik ilaçlar (18 02 07)

Kesiciler (18 02 01)

Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar (18 02 02)

Kan torbaları ve kan yedekleri dahil vücut parçaları ve organları (18 01 02)

Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerden oluşan kimyasallar (18 01 05)

18 01 06 dışındaki kimyasallar (18 01 07)

18 02 07 dışındaki ilaçlar (18 02 08)

*İşaretli birimler Hayvan Hastanesi bünyesinde hizmet vermekte olup, birimler tıbbi ve kimyasal atık çıkışını fakülte bünyesinde hizmet vermekte olan Hayvan Hastanesinde oluşturmaktadırlar.

VII. ATIKLARIN TAŞINMASINDA KULLANILACAK EKİPMAN VE ARAÇLAR

VII.1. Tıbbi atıkların taşıma konteynerinin özellikleri (ebat, sayı vb.)

Tıbbi atık torbaları, sağlık kuruluşu içinde, bu iş için eğitilmiş personel tarafından paslanmaz metal, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış, yükleme-boşaltma esnasında torbaların hasarlanmasına veya delinmesine yol açabilecek, keskin kenarlı olmayan, yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay, sadece bu iş için ayrılmış kapaklı, turuncu renkli konteyner ile toplanır ve taşınır. Bunların üzerinde yine siyah renkli “uluslararası biyotehlike amblemi” ile siyah harflerle yazılmış “DİKKAT! TIBBİ ATIK” ibaresi bulunur.

VII.2. Tıbbi atıkların taşıma kap/kovalarının özellikleri (ebat, sayı vb.)

Tıbbi atık torbaları, sağlık kuruluşu içinde, bu iş için eğitilmiş personel tarafından paslanmaz metal, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış, yükleme-boşaltma esnasında torbaların hasarlanmasına veya delinmesine yol açabilecek, keskin kenarlı olmayan, yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay, sadece bu iş için ayrılmış kapaklı, kırmızı renkli tekerlekli taşıma kovanı ile toplanır ve taşınır. Bu kovalar yerinde biriktirme sırasında da kullanılabilir. Fakültede bu kovalardan 5 adet bulunmaktadır. **Tıbbi atıklar ile evsel atıklar aynı araca yüklenemez ve taşınamazlar.**

VII.3. Tıbbi atıkların tekerlekli patolojik atık taşıma aracı özellikleri (ebat, sayı vb.)

1 adet tekerlekli tıbbi atık taşıma arabası bulunmaktadır.

VII.4. Tehlikeli atıkların toplanması ve taşınması amacıyla kullanılan araçlar

Oluşan tehlikeli atıklar, üzerinde “Dikkat Tehlikeli Atık” ibaresi bulunan mavi renkli, ağzı kelepçeli varillerde toplanır ve bu varillerle tehlikeli atık geçici toplama alanına taşınır.

VII.5. Evsel nitelikli atıkların taşınması, taşıma amacıyla kullanılacak araçlar

Fakülte içindeki birimlerde siyah torbalar içinde toplanan evsel atıklar, kat sorumluları tarafından, ağzı sıkı bir şekilde bağlandıktan sonra konteynırlara bırakılmaktadır. Bu konteynırlar sorumlu personel tarafından geçici atık deposuna taşınmaktadır.

VII.6. Ambalaj atıklarının taşınması, taşınmada kullanılan araçlar

Ambalaj atıkların biriktirildiği mavi renkli torbalar, ağızları bağlandıktan sonra metal veya plastik taşıma araçları ile geçici atık deposuna taşınmaktadır.

VIII. ATIKLARIN USULÜNE UYGUN OLARAK TOPLANMASI VE TAŞINMASINDA UYULMASI GEREKEN GENEL KURALLAR

VIII.1. Tıbbi, tehlikeli ve evsel atıkların oluşumunun ve miktarı kaynağında en aza indirilmelidir. Üretilen atık miktarının azaltılması için; tüm personeli içeren eğitimler verilir.

VIII.2. Atık toplamada görevli personel göreve başlamadan önce eğitilir. Yılda 1 kez hizmetiçi eğitim verilir. Personel hepatit B ve tetanoz aşısı ile aşılanır.

VIII.3. Tıbbi atıkların toplanmasında; yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; orijinal orta yoğunluklu polietilen ham maddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kg kaldırma kapasiteli, her iki yüzeyinde “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile “DİKKAT TIBBİ ATIK” ibaresi taşıyan kırmızı renkli torbalar kullanılmalıdır. Torbalar en fazla $\frac{3}{4}$ oranında doldurulup, ağzı sıkıca kapatılmalı, içerisindeki sıvı tıbbi atıklardan dolayı sızdırma riski olan torbalar ikinci bir torbaya konularak tam sızdırmazlık sağlanmalıdır. Tıbbi atıkların sıkıştırılmamasına ve başka poşetlere aktarılmamasına dikkat edilmelidir.

VIII.4. Tıbbi atık torbaları ünite içinde bu iş için eğitilmiş personel tarafından, tekerlekli, kapaklı, paslanmaz plastik malzemeden yapılmış, yükleme-boşaltma esnasında torbaların hasarlanmasına veya delinmesine yol açabilecek keskin kenarları olmayan, yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay ve sadece bu iş için ayrılmış araçlar ile toplanır ve taşınırlar. Tıbbi atıkların ünite içinde taşınmasında kullanılan araçlar turuncu renkli olacak, üzerlerinde “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile “Dikkat! Tıbbi Atık” ibaresi bulunmalıdır. **Tıbbi atık torbaları ağızları sıkıca bağlanmış olarak ve sıkıştırılmadan atık taşıma araçlarına yüklenir, toplama ve taşıma işlemi sırasında el veya vücut ile temastan kaçınılır. Atık torbaları asla elde taşınmazlar. Tıbbi atıklar ile evsel nitelikli atıklar aynı araca yüklenmez ve taşınmazlar. Atık taşıma araçları günlük olarak+ temizlenir ve dezenfekte edilirler. Araçların içinde herhangi bir torbanın patlaması veya dökülmesi durumunda atıklar güvenli olarak boşaltılır ve taşıma aracı ivedilikle dezenfekte edilir. Tıbbi atıkları taşımakla görevlendirilen temizlik personeli çalışma sırasında eldiven,**

koruyucu gözlük, maske kullanır; çizme ve özel koruyucu turuncu renkli elbise giyer. Taşıma işleminde kullanılan özel giysi ve ekipmanlar ayrı bir yerde muhafaza edilir.

VIII.5. Taşınma veya biriktirme sırasında meydana gelen sızıntılar (kan, salya, idrar vb.) talaş ile yoğunlaştırılır ve kırmızı renkli tıbbi atık torbaları ile geçici tıbbi atık deposuna taşınır. Sızıntının meydana geldiği alan yönetimin temin edeceği dezenfektan (Klor ve Klor bileşikler, Fenol ve türevleri, Alkoller (%70), Hidrojen peroksit vb.) ile dezenfekte edilmelidir.

VIII.6. Hayvan Hastanesinden, anabilim dallarından ve laboratuvarlardan atık gönderimi söz konusu olduğunda 2 adet Tıbbi/Kimyasal Atık Teslim Tutanağı (Ek-1 de belirtilen) doldurulduktan sonra atık sorumlusuna haber verilecektir. Formun bir tanesi ilgili Anabilim Dalı/Hastane/Laboratuvarında kalacaktır. Diğer form atık teslimi sırasında atığı teslim alan personele atık ile birlikte teslim edilecektir. Atığı teslim alan personel atık teslim tutanağını imzaladıktan sonra atık irtibat yetkilisine iletilecektir.

VIII.7. Tehlikeli maddelerin doğrudan teması veya kontamine sıvıların sıçraması durumunda maruz kalan bölge, bol su ile yıkanır. Batma ile yaralanma durumunda ise yine yaralanan bölge sıkmadan, kanatmadan, bol su ile yıkanır.

VIII.8. Kontamine sıvıların sıçraması, kesici-delici alet yaralanmaları, kimyasal madde ile doğrudan temas durumlarında Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi atık irtibat yetkilisine müracaat eder. Maruziyet yaşayan personel Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi Enfeksiyon Kontrol Birimine yönlendirilirken, meydana gelen kaza, Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi İş Sağlığı ve Güvenliği komisyonuna bildirilir.

VIII.9. Atık tipine göre uygulamaların ayrıntıları aşağıda verilmiştir.

Evsel Atıklar:

1. Evsel atıklar siyah torbalara toplanmalıdır.
2. Evsel atıklar oluştukları yerlerden günde bir kez ve sabah saat 09.00 da atık taşıma konteynirleri ile evsel atık deposuna taşınır.
3. Geri kazanılabilen atıklar mavi torbalara toplanmalıdır.
4. Kâğıt, karton, plastik ve metal ambalaj atıkları, kontamine olmamaları şartıyla diğer atıklardan ayrı olarak mavi renkli plastik torbalarda toplanmalıdır.
5. Ambalaj atıkları kaynağında en aza indirilmelidir. Üretimin kaçınılmaz olduğu durumlarda ise öncelikle tekrar kullanılması, geri dönüştürülmesi ve geri kazanılması esastır.
6. Ambalaj atıklarını kaynağında diğer atıklardan ayrı olarak biriktirilir ve toplama sistemine uygun olarak hazır edilir.
7. Üretilen atıklarla ilgili kayıt tutulur.

Tıbbi Atıklar:

- 1- Tıbbi atıkların kaynağında diğer atıklardan ayrı olarak kırmızı renkli torbalarda toplanmalı, biriktirilmeli ve taşınmalıdır.
- 2- Tıbbi Atıkların üretildiği yerlerden gerekli görüldüğünde, bunun dışında düzenli olarak Pazartesi ve Perşembe günleri saat 11.00–12.00 arasında toplanması tercih edilmektedir. Kokuşma ve enfeksiyon riskinin bulunduğu durumlarda toplama günü beklemeksizin tıbbi atık irtibat yetkilisine haber verilmelidir.
- 3- Tıbbi atıkların toplanmasında; yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; orijinal orta yoğunluklu polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kilogram kaldırma kapasiteli, üzerinde görülebilecek büyüklükte ve her iki yüzünde “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile “**DİKKAT TIBBİ ATIK**” ibaresini taşıyan **kırmızı renkli** plastik torbalar kullanılır. Torbalar en fazla ¾ oranında doldurulur.
- 4- Tıbbi atıkların ünite içinde taşınmasında kullanılan araçlar turuncu renkli olacak, üzerlerinde “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile “**Dikkat! Tıbbi Atık**” ibaresi bulunmalıdır. Tıbbi atık toplayan elemanların koruyucu başlık, maske, gözlük, turuncu renkli iş tulumu, çizme ve özel eldiven kullanması sağlanmalıdır.
- 5- Konteynerlerin dış yüzeyleri turuncu renge boyanır, üzerlerinde görülebilecek uygun büyüklükte ve siyah renkli “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile siyah harfler ile yazılmış “**Dikkat! Tıbbi Atık**” ibaresi bulunur.
- 6- Kesici ve delici özelliği olan atıklar diğer tıbbi atıklardan ayrı olarak delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı, su geçirmez ve sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile “**Dikkat! Kesici ve Delici Tıbbi Atık**” ibaresi taşıyan plastik veya aynı özelliklere sahip lamine kartondan yapılmış kutu veya konteynerler içinde toplanır.
- 7- Atıkların konulduğu kırmızı torbaların patlaması veya başka bir nedenle etrafa yayılması durumlarında derhal temizlenir ve dezenfekte edilir.
- 8- Tıbbi atıklar ile evsel nitelikli atıklar aynı araca yüklenmez ve taşınmazlar.
- 9- Atıklar, bertaraf sahasına taşınmadan önce 48 saatten fazla olmamak üzere bu depolarda veya konteynerlerde bekletilebilir.

Tehlikeli Atıklar:

Tehlikeli kimyasallar, sitotoksik ve sitostatik ilaçlar (bu ilaçlarla kontamine olmuş serum, serum seti, iğne ucu vb.), genotoksik ve sitotoksik atıklar, farmasötik atıklar, ağır metal içeren atıklar ve basınçlı kaplar diğer atıklardan ayrıca birimlerde bulunan **mavi renkli, üzeri siyah renkli baskılı dikkat tehlikeli atık ibaresi bidonlarına** atılır, diğer atıklardan ayrı olarak toplanır ve depolanır. Bu özelliklerden hiçbirine sahip olmayan tehlikesiz kimyasal atıklardan katı olanlar evsel atıklar ile toplanır, sıvı olanlar ise kanalizasyon sistemi ile uzaklaştırılır.

IX. ATIKLARIN TOPLAMA EKİPMANLARININ BULUNDUĞU YERLER, TOPLAMA PROGRAMI VE TAŞIMA GÜZERĞÂHI

Tıbbi ve tehlikeli atık toplama ekipmanları, geçici atık toplama ünitesinin bir parçası olarak imal edilmiş ekipman odasında bulunmaktadır. İhtiyaç olduğunda bu ünitelerden alınmakta, kullanılmakta ve dezenfekte edildikten sonra yerine bırakılmaktadır.

IX.1. Atık toplama ekipmanlarının bulunduğu yerler (poliklinik, servis, laboratuvar vb.)

Tıbbi atık toplama kap/kovaları büyük hayvan ve kedi-köpek muayene salonlarında ve laboratuvarlarda bulunur.

IX.2. Atık toplama saati

Tıbbi atıklar gerekli olduğunda (enfeksiyon ve kokuşma riskinin olduğu durumlarda) belli bir gün ve zaman gözetmeksizin toplanır. Bunun dışında tıbbi atıklar bina içinde hasta ve öğrenci yoğunluğunun az olduğu haftanın Salı ve Perşembe günleri saat 11.00 da düzenli olarak toplanır.

Evsel atıklar oluştukları yerlerden günde bir kez ve sabah saat 09.00 da atık taşıma konteynırları ile evsel atık deposuna taşınır.

IX.3. Atık taşıma araçlarının sağlık kuruluşu içerisinde izleyeceği güzergâh

Hasta muayene odaları, ameliyathaneler ve laboratuvarlardan alınarak, atık deposuna ulaşır. Laboratuvarlardan alındıktan sonra F blok 1 numaralı asansör kullanılarak atık toplama arabası ile hayvan hastanesine getirilecek. Büyük hayvan kliniği çıkış kapısından atık deposuna ulaştırılır.

Hayvan Hastanesi küçük hayvan muayene salonlarında, büyük hayvan muayene salonları ve ameliyathanelerinde oluşan tıbbi atıklar, büyük hayvan kliniği çıkış kapısından geçici atık deposuna ulaştırılır.

Küçük hayvan ameliyat salonlarında oluşan tıbbi atık ise ameliyathane giriş kapısı karşısında bulunan tıbbi atık kapısından alınarak geçici atık deposuna ulaştırılır.

X. GEÇİCİ DEPOLAMA

X.1. Tıbbi atıkların geçici depolanabilmesi için, soğutma sistemi bulunan, yıkama ve dezenfeksiyona uygun malzemeden imal edilmiş, kapıları kilitlenebilir özellikte tıbbi atık deposu kullanılmaktadır.

Tehlikeli atıkların depolanması için, tıbbi atık deposu ile bütünleşik konteynır şeklinde imal edilmiş tehlikeli atık deposu kullanılmaktadır.

X.2. Geçici atık depolama biriminin yeri

Geçici depolama amacıyla kullanılan depo, muayenehanenin giriş çıkışına uzak, insan trafiğine mümkün olan en uzak noktada ve çevreyi tehdit etmeyecek şekilde, atık kaynağına en yakın noktada bulunmaktadır.

X.3. Geçici atık depolama biriminin özellikleri (depo/konteyner kapasitesi, konteyner sayısı, tıbbi atıkların geçici depoda bekletilme şekli (torba, kap, kova, konteyner ile), soğutucu olup olmadığı vb.)

Tıbbi atık deposu 5 bölmeden (Tehlikeli atık, Tıbbi atık, Evsel atık, Geri Dönüşüm, Malzeme odası) oluşmaktadır. Depo kapıları dışarıya doğru açılmaktadır. Tıbbi atıkların konulduğu bölmenin kapısı turuncu renkte ve üzerinde görülebilecek şekilde ve siyah renkli “Uluslararası

Biyotehlike” amblemi ile siyah harfler ile yazılmış “Dikkat! Tıbbi Atık” ibaresi bulunmaktadır. Depo kapıları kullanımları dışında daima kapalı ve kilitli olup, yetkili olmayan kişilerin girmelerine izin verilmemektedir. Depo ve kapıları, içeriye herhangi bir hayvan girmeyecek şekilde inşa edilmiştir. Geçici atık depolarının içi ve kapıları görevli personelin rahatlıkla çalışabileceği, atıkların kolaylıkla boşaltılabileceği, depolanabileceği ve yüklenebileceği boyutlardadır. Geçici atık deposu, atık taşıma araçlarının kolaylıkla ulaşabileceği ve yanaşabileceği yerdedir.

Tıbbi atıklar bu geçici birimde, kırmızı renkli, ağzı sıkıca bağlı kırmızı renkli torbalar içinde tıbbi atık bidonlarına konularak saklanmaktadır. Soğutucu vardır.

X.4. Tıbbi atıklar geçici atık depo sıcaklığı 4°C altında olması sebebiyle en fazla bir hafta olacak şekilde saklanmaktadır.

XI. ATIK TOPLAMA, TAŞIMA EKİPMANLARININ VE ARAÇLARININ TEMİZLİĞİ VE DEZENFEKSİYONU

XI.1. Atık toplama ekipmanları, taşıma araçları ile tıbbi atık geçici deposu/konteynerlerinin temizliği ve dezenfeksiyonu amacıyla yapılacak işlemler

Atık toplamada kullanılan konteynirlara poşet içinde konulan atıkların herhangi bir şekilde konteynir ile direkt teması olduğu anlaşıldığında dezenfeksiyon yapılır. Bu amaçla yönetim tarafından temin edilen Klor ve Klor bileşikler, Fenol ve türevleri, Alkoller (%70), Hidrojen peroksit vb. kimyasallar kullanılır.

XI.2. Görevli personelin çalışma sırasında kullanılacağı özel koruyucu giysi ve ekipmanların temizliği amacıyla yapılacak işlemler

Tıbbi atıkların toplanması, taşınmasında görevlendirilen personel; çalışma sırasında eldiven, koruyucu gözlük, maske kullanılır; çizme ve turuncu renkli özel koruyucu kıyafet giyer. Bu işlemlerde kullanılan özel giysi ve ekipmanlar görevli personelin giyinme odasında özel bir bölme içerisinde muhafaza edilir. Görevli personelin kıyafet temizliği çamaşır makinesinde yıkanarak yapılır.

XI.3. Dezenfeksiyon amacı ile kullanılacak dezenfektanlar

Tıbbi atık taşıma araçları, konteynirlar, geçici tıbbi atık deposu temizliğinde %10 luk çamaşır suyu ile hazırlanmış çözeltiler kullanılır.

XII. KAZA ANINDA ALINACAK ÖNLEMLER VE YAPILACAK İŞLEMLER

XII.1. Tıbbi atıkların toplanması ünite içinde taşınması ve geçici depolanması sırasında oluşabilecek yaralanmalarda alınacak önlemler ve yapılacak işlemler:

Tıbbi atıkların toplanması ve taşınmasında oluşacak yaralanma anında yaralanan kişi hemen Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi Enfeksiyon Birimine başvurup gerekli pansuman ve tetanoz aşısı olmalıdır. En kısa sürede olayı enfeksiyon komitesine bildirip gerekli kontrollerden geçmek ve takip edilmek üzere İntaniye polikliniğine müracaat etmelidir.

XII.2. Tıbbi atıkların toplanması, ünite içi taşınması ve geçici depolanması sırasında oluşabilecek dökülme ve yayılmalarda alınacak önlemler ve yapılacak işlemler:

Tıbbi atık toplamakla görevli personeller atığın dökülmesini önlemekle ilgili gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler. Gerekğinde sızdırmazlığın sağlanması için atık poşetini ikinci hatta üçüncü bir poşete daha koymalıdır. Eğer çöp kovasına, taşıma aracına ve depolama alanında kazayla tıbbi sıvı atık dökülmesi meydana gelirse bu bölgede derhal odun talaşı yardımıyla yoğunlaştırılıp alınarak tıbbi atık poşetine konulmalıdır. Yüzey hemen yönetimin temin edeceği dezenfektan (Klor ve Klor bileşikleri, Fenol ve türevleri, Alkoller (%70), Hidrojen peroksit vb.) ile dezenfekte edilmelidir.

XII.3. Tıbbi atıkların toplanması, ünite içi taşınması ve geçici depolanması sırasında oluşabilecek yaralanmalar, dökülme-yayılma ve diğer kazaların bildirilmesi, kayıt altına alınması ve raporlanması:

Bu konular Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Tıbbi ve Kimyasal Atıkların Yönetimi komisyonuna, atık yönetim sorumlusuna ve Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi İş Sağlığı ve Güvenliği Komisyonuna bildirilerek raporlanması sağlanmalıdır.

XIII. TIBBİ ATIKLARIN TOPLANMASI VE TAŞINMASINDA GÖREVLENDİRİLEN PERSONEL

XIII.1.a) Tıbbi atıkların toplanması işlemi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Müdürü'nün gözetiminde, tıbbi atık toplamakla görevli personel tarafından gerçekleştirilecektir.

XIII.1.b) Görev tanımı

Tıbbi atıkların diğer atıklar ile karışmadan biriktirilmesini ve emniyetle taşınmasını sağlayacak, tıbbi atık eğitimlerini takip edecek, kazalara ve yaralanmalara karşı tedbirler alacak, enfeksiyona karşı kendisini ve çevresindekileri koruyacak, tıbbi atık ekipmanlarının temin, bakım ve dezenfeksiyonunu sağlayacaktır.

XIII.1.c) Çalışma sırasında kullanılacağı özel koruyucu giysi ve ekipmanların özellikleri ile bulunduğu yer

Tıbbi atıkların toplanması, taşınması ve bertaraf edilmesinde görevlendirilen personel; çalışma sırasında eldiven, koruyucu gözlük, maske kullanır, çizme ve turuncu renkli özel koruyucu kıyafet giyer. Bu işlemlerde kullanılan özel giysi ve ekipmanlar ayrı bir yerde atık deposunda malzeme odasında muhafaza edilir.

XIII.1.d) Yetki Belgesi örneği planın ekinde yer alır

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından verilen eğitimlerde başarılı olanlara verilen "Yetki Belgesi", "Tıbbi Atık Yönetim Planı"na eklenir.

XIII.1.e) Bağışıklama ve sağlık kontrolü yapıldığına ilişkin bilgi planın ekinde yer alır

Personelin Sağlık kontrolü ve bağışıklama bilgileri, işyeri sağlık birimi veya OSGB dosyalarında bulunmaktadır.

XIII.1.f) Eğitimi (Periyodik eğitim kayıtları planın ekinde yer alır)

*Çevre ve Şehircilik Bakanlığı İl Müdürlüklerince verilecek sertifikalı eğitim programları

*Belediyelerce yapılacak periyodik eğitimler,

*Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi Enfeksiyon Komitesi Eğitim Birimi tarafından verilen eğitimler.

XIII.2. TIBBİ ATIKLARIN STERİLİZASYON/YAKMA TESİSİNE TAŞINMASI

XIII.2.a) Sağlık kuruluşunda oluşan tıbbi atıkları, geçici tıbbi atık deposu/konteynerden alan lisanslı taşıma firması: Erzurum Büyük Şehir Belediyesi, Çevre Temizlik Ağaç Peyzaj ve Enerji Tic. San. Anonim Şti, Yakutiye/ERZURUM.

XIII.2.b) İletişime geçilecek firma sorumlusu: Elmas KIZILHAN AYDIN 05309779164

XIII.2.c) Tıbbi atıkların teslim periyodu: Tıbbi atık çıktıktan sonra en fazla bir hafta olacak şekilde teslim edilmektedir.

XIII.3. KAYIT TUTMA, RAPORLAMA VE ATIK BEYANI

XIII.3.a) Sağlık kuruluşunda bir önceki yıl oluşan tıbbi atık miktarı: 502 kg

XIII.3.b) Tıbbi atık miktarını kayıt altına alma, raporlama ve atık beyanından sorumlu personel:

Fakülte genelinde tıbbi ve tehlikeli atıkların yönetimine ilişkin eğitim programlarını planlamak, kayıtları gerçekleştirmek, başvuruları değerlendirmek ve Dekanlık Makamına görüş bildirmek üzere Tıbbi ve Kimyasal Atıkların Yönetimi Komisyonu görevlendirilmiştir.

Birimlerde atık yönetiminin koordine edilmesi, atıkların yerinde toplanması ve ayrıştırılması ve birim içinde kayıt sürecinin yönetilmesi için Veteriner Fakültesi Dekanlığının 10.07.2019 tarih ve E.1900203115 sayılı yazısı gereği “Atık Yönetimi Birim Sorumluları” görevlendirilmiştir. Bu görevlendirmeye ilişkin sorumlu listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Atık Yönetimi Birim Sorumluları	
Birim Sorumlusu	Birim Adı
Dr. Öğr. Üyesi Sevdâ URÇAR GELEN	Gıda Hijyeni ve Teknolojisi Bölümü, Uygulama Sınıfları ve Araştırma Laboratuvarları
Dr. Öğr. Üyesi Selim ÇOMAKLI	Veteriner Teşhis Ve Analiz Laboratuvarları
Doç. Dr. Hülya BALKAYA	Biyokimya Anabilim Dalı, Uygulama Sınıfları ve Araştırma Laboratuvarları
Doç. Dr. Seyda CENGİZ	Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, Uygulama Sınıfları ve Araştırma Laboratuvarları
Doç. Dr. Mehmet Özkan TİMURKAN	Viroloji Anabilim Dalı, Uygulama Sınıfları ve Araştırma Laboratuvarları
Doç. Dr. Semin GEDİKLİ	Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı Araştırma Laboratuvarları
Doç. Dr. Ali Doğan ÖMÜR	Dölerme ve Suni Tohumlama Anabilim Dalı Araştırma Laboratuvarları
Dr. Öğr. Üyesi Selçuk ÖZDEMİR	Genetik Anabilim Dalı, Uygulama ve Araştırma Laboratuvarları
Dr. Öğr. Üyesi Şükrü DEĞİRMENÇAY	Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi
Dr. Öğr. Üyesi Murat GENÇ	Zootekni Anabilim Dalı Araştırma Laboratuvarları
Doç. Dr. Serdar ALTUN	Patoloji Anabilim Dalı, Araştırma Laboratuvarları ve Nekropsi Salonu

Doç. Dr. Emin ŞENGÜL	Fizyoloji Anabilim Dalı, Uygulama Sınıfları ve Araştırma Laboratuvarları
Araş. Gör. Dr. Hülya KARA	Anatomi Anabilim Dalı, Uygulama Sınıfları ve Araştırma Laboratuvarları
Dr. Öğr. Üyesi Emre ARSLANBAŞ	Farmakoloji ve Toksikoloji Anabilim Dalı Uygulama Sınıfları ve Laboratuvarları
Araş. Gör. Rıdvan KİRMAN	Parazitoloji Anabilim Dalı, Uygulama Sınıfları ve Araştırma Laboratuvarları
Araş. Gör. Emre YILMAZ	Hayvan Besleme ve Beslenme Hastalıkları Anabilim Dalı, Uygulama Sınıfları ve Araştırma Laboratuvarları
Araş. Gör. Damla Tuğçe OKUR	Hayvan Hastanesi Sterilizasyon Ünitesi
Araştırmacı Talet ÇİFTÇİ	İdari birimler
Tkn. Halil İkinci	Hayvan Hastanesi Radyoloji Ünitesi

XIII.3.c) Tıbbi atık miktarını kayıt altına alma, raporlama ve atık beyanı (UATF'lerin ve alındı makbuzlarının temini, saklanması, doldurulması ve takibinin nasıl yapılacağı, atık beyanının ne zaman ve nasıl yapılacağı):

Tıbbi ve kimyasal atıkların toplanması sırasında, atıkları teslim eden birim sorumlusu Ek-1 ve Ek-2'de verilen teslim tutanağını 2 nüsha olarak doldurur. Bu evraklardan bir nüsha atığı teslim eden birim sorumlusunda kalırken, diğer nüsha irtibat sorumlusuna teslim etmek üzere taşıyıcı personel tarafından alınır.

Makbuzların temini, saklanması ve doldurulması Dr. Öğr. Üyesi Nergis ULAŞ ile Araştırmacı Talet ÇİFTÇİ tarafından yapılmaktadır. Atık beyan formu bir önceki yıla ait bilgileri içerecek şekilde her yıl Ocak ayından başlamak üzere en geç Mart ayı sonuna kadar Bakanlıkça hazırlanan çevrimiçi uygulamaları kullanarak doldurulur, onaylanır ve form çıktısının bir nüshası beş yıl boyunca saklanır.

EKLER

EK. 1. Tıbbi ve Tehlikeli Atık Teslim Tutanağı

EK. 2. Tıbbi ve Tehlikeli Atıkların Taşınmasında İzlenen Güzergâh

EK. 3. Geçici Atık Deposunun Fotoğrafı

EK: 1

TIBBİ ATIK TESLİM VE TAAHHÜT FORMU

Anabilim Dalı:.....

Tıbbi atıklar atık üretici birimler tarafından 25.01.2017 tarih ve 29959 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği”nin 10. maddesi hükümlerine uygun olarak, aşağıda belirtildiği şekilde tasnif (ayrıştırılarak) edilerek geçici tıbbi atık deposuna, tehlikeli atıklar (kimyasal) ise 02.04.2015 tarih ve 29314 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Atık Yönetimi Yönetmeliği” esaslarına göre ayrıştırılarak gerekli kaplara konularak tehlikeli atık deposuna konulmalıdır.

1- Tıbbi Atık

a) Enfeksiyon Yapıcı Atık ( ) b) Kesici-Delici Atık ( ) c) Patolojik Atık ( )

Birimimiz tarafından üretilen tıbbi atık yukarıda belirtildiği şekilde ayrıştırılarak atık torba/paketlerine konularak Fakültemiz yerleşkesindeki geçici tıbbi atık deposuna konulmuştur. Tıbbi atık sterilizasyon tesisine teslim edilmesinde bir sakınca yoktur. .../.../....

Teslim Eden Birim Sorumlusu:

Teslim Alan Personel

Adı:

Soyadı:

Unvanı:

İmza:

EK: 2

TEHLİKELİ ATIK TESLİM VE TAAHHÜT FORMU

Anabilim Dalı:.....

Tehlikeli (kimyasal) atıklar “Atık Yönetimi Yönetmeliği” esaslarına göre ayrıştırılarak gerekli kaplara konulup etiketlenilerek tehlikeli atık deposuna konulmalıdır.

1- Tehlikeli Atık

a) Sıvı Tehlikeli Atık ( )   b) Katı Tehlikeli Atık ( )

Birimimiz tarafından üretilen tehlikeli (kimyasal) atığımız gerekli kaplara konularak Fakültemiz geçici tehlikeli atık deposuna konulmuştur. İlgili tehlikeli atığın bertaraf birimine teslim edilmesinde bir sakınca yoktur. .... / .... / .....

Teslim Eden Birim Sorumlusu:

Teslim Alan Personel

Adı

Soyadı:

Unvanı:

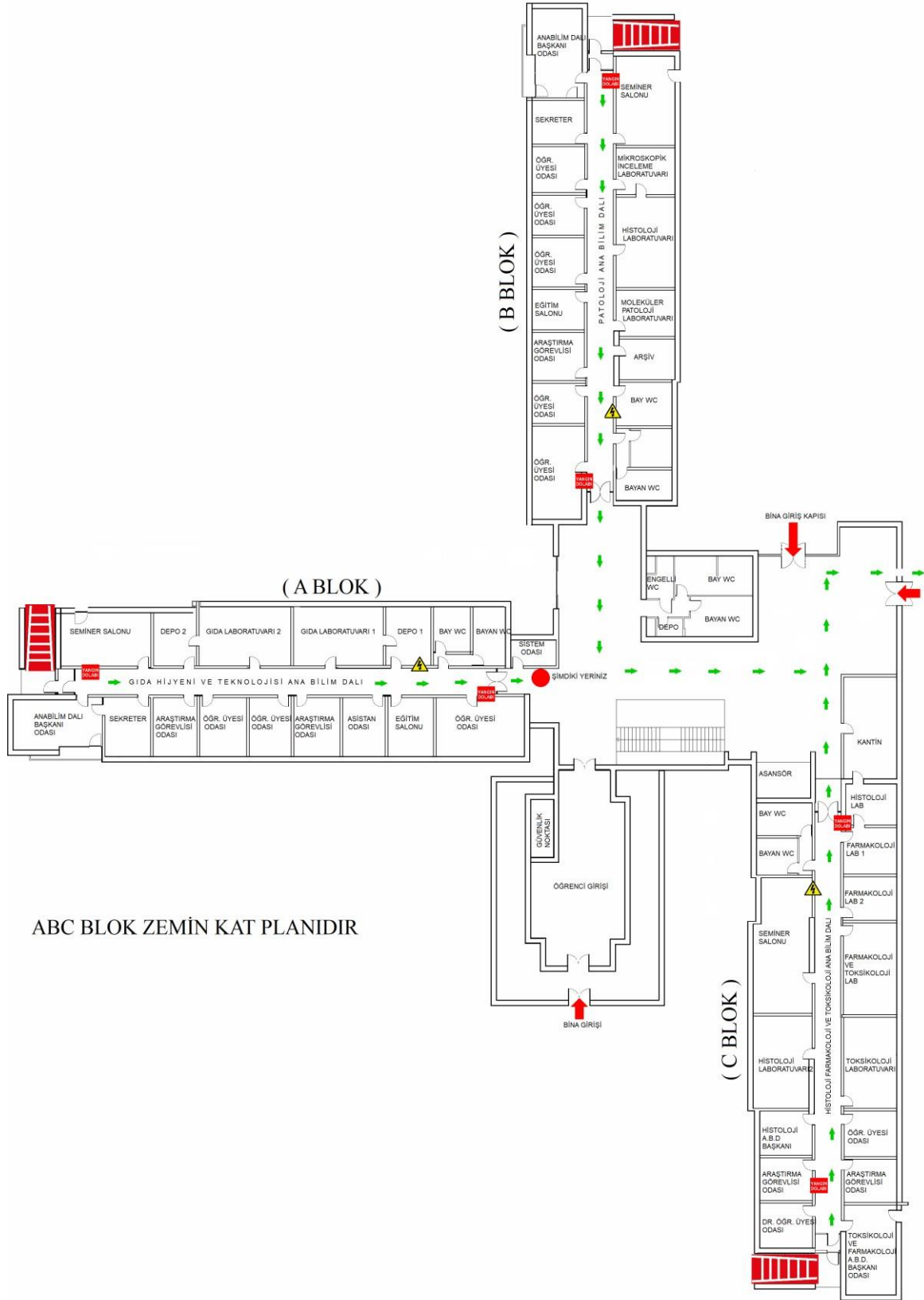
İmza:

EK: 3

ABC BLOK BİRİNCİ KAT PLANI

ABC BLOK ZEMİN KAT PLANIDIR

EK.3

